

БЕЗЦІННІ ЕКСПОНАТИ

Починчючи з 1964 року, від часу створення на базі Ялтинського бандурристик, її засновник і керівник, ентузіаст кобзарського мистецтва Олексій Федорович Нирко, постійно проводив розшуки на Кубані, Херсонщині, у Криму та в інших місцях народженнях музичних інструментів, зокрема тих, якими користувалися видатні виконавці-бандуристи.

Наполегливі листування, позади на місця, де жили і працювали майстри бандур, нерідко завершувались цікавими знахідками. На ці пошуки О. Ф. Нирко не скідує часу, ні власних коштів. Поступово «Кількість знайдених, придбаніх або подарованих інструментів збільшувалася. А коли зібралися чимало бандур, постало питання: де зберігти?

О. Ф. Нирко й досі бідкається над поширенням бандури, яка зберігається у підвалному приміщенні місцевого будинку культури, що внаслідок стихії було затоплене (про здоров'я якого також якість роки мешкає). Такі умови, він згадує.

Згодом Олексій Федорович додігся від керівництва педучилища дозволу надати ному для зберігання кімнату для створення музею. Не скрят, що ставився до цього у Ялтинському училищі досить бандуже. Але ж не могли игнорувати активну діяльність О. Ф. Нирко, як керівника капели бандурристик, що постійно вимагала творчість «Україна» виступала з концертами перед гостями з-за кордону. Для вигоди начальства він навіть провели до його барачного типу помешкання телефон... Зрештою наполегливі вимоги надати кімнату для відкриття музею завершились успіхом.

У 1984 році, з нагоди відзначення 20-річчя успішної діяльності Кримської народної аматорської капели бандурристик, якій присвоено ім'я Степана Руданського, із нагоди 150-річчя від дня народження цього видатного українського поета Ялти, надано кімнату для музею бандури. Тоді ж відбулася святковий концерт за участю солістів філармонії і двох капел бандурристик: ковіляра, капели імені С. Руданського і дитячої капели міського будинку культури «Кримські прописки» під керуванням Неоніл Нирко.

Із зацікавленням переступала поріг огорожена кімнатою-музей. Тут 21 інструмент різної форми і конструкції, три бандури передані для музею імені Лесі Українки, а одну відрізано у музей села Колодяжного, де народилася поетеса.

Бандури Ялтинського музею створено на початку нашого століття. Вони кустарного виробництва, призначені для індивідуального користування, відзначаються оригінальністю конструкцій. Майже в усіх різноманітних прикрасах, особливо в голівках, у зачепності від уміння маїстра та його фантазії. Переважна більшість інструментів діатонічного строю, з різною кількістю строк.

Серед експонатів музею є інструменти відомих майстрів: кінського Антона Поплинського і Олександра Корнєвського. Найстаріша бандура з 1914 року, «кінамолода» — сучасного кубанського маїстра Семена Євдокимовича Турчинського із станції Азовської. Одну з бандур створив А. Поплинський до 1916 року. Грав на ній видатний кубанський бандуррист, старшина (офіцер) української армії Михаїло Теліга, чоловік поетеси

Олени Теліги. Образ буде в 1942 році в Криму розстрілян гестапо у Бабиному Яру. Під час наочання у сільськогосподарській академії в Подебрадах (біля Праги), володиличи гарним голосом і доброю технікою гри на бандури, М. Теліга захоплював слухачів своїми концертами скрізь, де йому доводилося бувати. До речі, ще раніше він був одним із засновників першої капели бандурристик, організованої Василієм Імельмом в Києві під час гетьманату (1918 р.). Учасник «Кримських прописок» під керуванням Неоніл Нирко.

Із зацікавленням переступала поріг огорожена кімнатою-музей. Тут 21 інструмент різної форми і конструкції, три бандури передані для музею імені Лесі Українки, а одну відрізано у музей села Колодяжного, де народилася поетеса.

Бандури Ялтинського музею створено на початку нашого століття. Вони кустарного виробництва, призначені для індивідуального користування, відзначаються оригінальністю конструкцій. Майже в усіх різноманітних прикрасах, особливо в голівках, у зачепності від уміння маїстра та його фантазії. Переважна більшість інструментів діатонічного строю, з різною кількістю строк.

Серед експонатів музею є інструменти відомих майстрів: кінського Антона Поплинського і Олександра Корнєвського. Найстаріша бандура з 1914 року, «кінамолода» — сучасного кубанського маїстра Семена Євдокимовича Турчинського із станції Азовської. Одну з бандур створив А. Поплинський до 1916 року. Грав на ній видатний кубанський бандуррист, старшина (офіцер) української армії Михаїло Теліга, чоловік поетеси

До молодшого покоління письменників, які живуть і творчо працюють у Криму, наполягає обдарованій поет-приєднані Віктор Гуменюк.

Народився поет 6-го жовтня 1952 року в Житомирі. Рано пробудився в нього інтерес до художньої літератури. Іще навчаючись у школі, почав віршувати. 1967 року на сторінках житомирської обласної газети було опубліковано вірши в літнідитячного училища для виховання вільного вірша під назвою «Лелека».

Після закінчення школи вступив до Кіровського інституту театрального мистецтва імені Івана Карпенка-Карого на театрально-художній факультет. Потім служив у армії артистом військового ансамблю пісні і танцю (Дрезден). Рік працював кореспондентом Житомирської міської газети «Комсомольська зірка», ведучим в новій видавництві літературно-художньої фахівця. Наступні двадцять років (1978–1989) був завідувачем літературно-художньої частини Житомирського українського музично-драматичного театру імені Івана Кончигі.

1986 року в Інії, в видавництві «Радянський письменник» вийшла перша збірка віршів Віктора Гуменюка «Лісти травня», які написані він засновником

«Лістівкою».

— Ах, чум спіхне мене поєт? Шо нового він скаже про те, як треба жити на блому світу?

Штрихи до літературного портрета

ВІКТОР ГУМЕНЮК

Чим він відрізняється від інших поетів? Якими барвами зачакує?

Перша книга В. Гуменюка справда не залишає читана бандури. Вона приваблює свіжістю і пріникою якістю бачення життя,ого осягнення. В стані ніжного будження він відчуває природу захоплюється навколо ним світом. Під його первою будене, те, що запанував непомітним, відразу наповнюється по-єзико:

Картоплі копання день

Благословен,

Благословенна земля наша, врожайніца,

Пуха і тепла босин ногам,

Заступові підпатини.

Помітні місце у книзі заняла пейзажна

прінціп, отриманий від пейзажів

Поглядом, як поновому, гранично сплис

вражені зліта людини з природою, як ви

найдільно виведено з виразу, що увійшов до

романів мовлення «літо бабине» оті нові, авторські — «літо манине», «весна сестри на- лежала».

Минуло літо мамине

«Весна — сестри належала».

Настало літо бабине

З прощальними пожежами,

І тихими хмаринами,

І вербами злінірними,

І голими стемнінами

Вже не зеленонірними.

Шемлівий, трішкий момент прощання з

літом, час вступу у світ праці осені не раз зустрічає в поезії. Пригадамо ного

відтворення у великого Павла Тичини:

Стою. Дивлюсь. Так тік-тихо скрізь,

Що ледве чути відломни.

Лиши осені пливуть туні, обнівши,

дзвони, —

Узори спіз.

Лише з-над хмар часом приліне

Прощання з літом журавлем —

Погася, як греєт із різ...

І первинні рідків, посичних психо-

логічних паузами, первісні ритми, і синтез

зорово-живописного з музично-звуковим

(«плінну тужину, обнівяшись дзвоном», «прошан-

я» з літом журавлем — погася, як греєт із

різ), і зоряністю урива на уповненій темі читання — ця вся система пріонів і забібів класичної задання для вираження того

стану, коли так ікоса під самим серцем не-

благанням присутні в природі!

Свого ефекту для вираження подібного ду-

шевного стану досягає В. Гуменюк, відч之心

з самого почину. Пісенно образ більх гусей запи-

тається злініческими деталями, да вже зуничити іншими

мотивами. Після цього знову зринають картини

природи, що вкінчують усю

історію поета.

Стою. Дивлюсь. Так тік-тихо скрізь,

Що ледве чути відломни.

Лиши осені пливуть туні, обнівши,

дзвони, —

Узори спіз.

Лише з-над хмар часом приліне

Прощання з літом журавлем —

Погася, як греєт із різ...

І первинні рідків, посичних психо-

логічних паузами, первісні ритми, і синтез

зорово-живописного з музично-звуковим

(«плінну тужину, обнівяшись дзвоном», «прошан-

я» з літом журавлем — погася, як греєт із

різ), і зоряністю урива на уповненій темі читання — ця вся система пріонів і забібів

класичної задання для вираження того

стану, коли так ікоса під самим серцем не-

благанням присутні в природі!

Свого ефекту для вираження подібного ду-

шевного стану досягає В. Гуменюк, відч之心

з самого почину. Пісенно образ більх гусей запи-

тається злініческими деталями, да вже зуничити іншими

мотивами. Після цього знову зринають картини

природи, що вкінчують усю

історію поета.

Стою. Дивлюсь. Так тік-тихо скрізь,

Що ледве чути відломни.

Лиши осені пливуть туні, обнівши,

дзвони, —

Узори спіз.

